



Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

§. XXX. Sanctus, a summo Pontifice arcessitus, Cartusiam, rite jam
ordinatam, incolarumque numero auctam, deserere cogitur: quandonam
id, et quanto discipulorum Brunonis luctu factum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

AUCTORIS
C. B.

» MCX, anno pontificatus domini Hugonis epi-
» scopi xxx. » Ergo necdum episcopatum Hugo
inierat sub initium Novembris anni saepe dicti
MLXXX. Adhuc ut, quod hic instituti mei ratio
postulat, adjungam, cum Hugoni, utpote ex di-
ctis anno 1079 electo, ineunteque anno 1080 con-
secrato Gratianopolitano episcopo, anno 1110 ad
IV Nonas seu ad secundam Novembris diem jam
profecto, annus ab electione consecrationeque
non trigesimus, sed trigesimus primus fluxerit, et
tamen instrumentum, cujus hic initium et finem
Tractatus de S. Brunone auctor anonymus exhi-
bet, anno episcopatus Hugonis trigesimo datum
notetur, consequens est, ut tam in hoc, quam in
altero, quo Guigo comes ejusque uxor Mathildis
domui Calesiensi benefecit, anni episcopatus Hu-
gonis, Gratianopolitani antistitis, non ab ele-
ctione consecratione, sed ab adita post conse-
crationem sedis illius possessione numerentur.
Jam vero, cum res ita habeat, uti laudatus Car-
tusiensis anonymus supra affirmat, annosque
adeo episcopatus Hugonis non ab electione con-
secratione, sed ab adita primum possessione
computari solitos fuisse, veritati consonum appa-
reat, non est sane, cur supra huc transcripta do-
nationis Cartusiae charta erroris in notis chronicis
suspecta habeatur, accuseturque ex eo, quod Car-
tusiæ eremum anno episcopatus Hugonis Gratia-
nopolitani antistitis quarto a S. Brunone ejusque
sociis inhabitari ceptam prodit; quod ex supra
dictis verum esse non potest, nisi institutum com-
puto a tempore, quo Hugo episcopatus possessio-
nem iniiit.

§ XXX. Sanctus, a summo
Pontifice arcessitus, Car-
tusiæ, rite jam ordina-
tam, incolarumque nu-
mero auctam, deserere
cogitur: quandonam id,
et quanto discipulorum
Brunonis luctu factum.

C
Sanctus, Car-
tusiæ jam rite
ordinata, in-
colarumque

Quatuor aut quinque, aut etiam paucioribus a
Sancti ejusque sociorum in Cartusiæ in-
gressu elapsis annis, eo jam inde modo, qui vitæ
eremiticæ maxime congruit, rite omnia, tum
quantum ad religiosorum eremi incolarum habi-
tacula, tum quantum ad vivendi normam, fuisse
ordinata, dubitandum non apparet, uti etiam
Sanctum ejusque socios susceptæ vitæ austeritate
iuxta ac sanctimonia longe lateque inclaruisse.
Atque hinc factum reor, ut et nonnulli alii ad in-
cultam antea ac pene inaccessam eremum vene-
rint, atque in celeberrimi, qui hanc moderabatur,
Viri discipulorum numerum cooptari postularint.
Ac primo quidem, Petrum et Lambertum, qui
una cum Sancto, Cartusiæ nondum ingresso, in
Sicca-Fontanæ solitudine vitam eremiticam, uti
plus semel e Mabillonio jam laudata monasterii
Molismensis charta fidem facit, aliquamdiu du-
cere, institutum a Brunone vitæ genus tandem
teiam sive in Cartusiæ sive in Calabria esse am-
plexos, Historiæ literariæ Franciæ scriptores

tom. IX, pag. 241 non obscure indicant. Ibi
enim opinari sese, manifestant, Petrum quidem a
Petro, qui, quamvis Bethunæ natus esset, a diu-
turna tamen sua in Francia commoratione Fran-
cus cognominatus fuit, secundusque a S. Brunone
(adi Labbeum tom. I Bibliothecæ novæ librorum
Mss. pag. 659) Cartusiæ Prior exstitit, Lamb-
ertum autem a Lamberto, qui Cartusiæ Calabriæ
Prior seu magister religiosorum hujus incolis optimas
leges præscripsit, diversum non esse. Et vero,
cum facile factum esse queat, ut Petrus et Lam-
bertus, qui prius Brunonem et Sicca-Fontanæ so-
litudine Gratianopolim abeuntem sequi noluerunt,
consilium postea, cum de fixa a Sancto in Car-
tusiæ sede inaudivissent, mutarint atque in hor-
ridam hanc eremum, Sancto annuente, concesserint,
reipsa id fecisse illos, nequitiam vero apparet
absimile, licet interim Lambertum, cui cum Sancto
in Sicca-Fontanæ solitudine versatus est,
eundem cum Lamberto, Cartusiæ Calabriæ
Priore, asseverare non ausim.

309 Ast quocumque modo res habeat, fuisse numero, uti
equidem, dum Sanctus e Cartusiæ eremo disces-
sit, discipulos ejus numero plures, quam cum
primum hanc solitudinem ingrederetur, suadent
mihî binæ chartæ, infra integræ huc transcri-
bendæ, quarum altera Rogerius, Calabriæ et Si-
ciliæ comes, eremum Calabrinam S. Brunoni
ejusque sociis donat, altera donationem hanc Ro-
gerius Apuliæ, Calabriæ Siciliæque dux, cujus
Rogerius comes patruus erat, confirmat. In priori
enim comes ita loquitur: Rogerius Dei gratia
comes Calabriæ et Siciliæ omnibus fidelibus
suis et ecclesiæ Dei filiis tam presentibus quam
futuris salutem. Notum esse volumus fraterni-
tati vestræ, per Dei misericordiam a Galliarum
partibus ad regionem istam Calabriæ sanctæ
religionis viros, Brunonem videlicet et Lan-
vinum cum sociis eorum pervenisse etc. In poste-
riori vero Rogerius dux hunc fatatur in modum:
Rogerius Apuliæ, Calabriæ, Siciliæ Dei gratia
dux, omnibus fidelibus Christianis presentibus
et futuris in domino salutem. Notum esse volu-
mus fraternitati vestræ de duobus viris, Bru-
none scilicet et Lanvino, qui sanctæ religionis
studio accensi cum sociis suis in terram Calabriæ
a Galliarum partibus, disponente Deo, vene-
runt etc. Sanctus ergo, cum in Calabriam, quod
ex dicendis non diu admodum ab ejus e Cartusiæ
egressu factum, ad comitem Rogerium venit, so-
cios sibi aliquot, e Gallia appulso, quorum in
hisce chartis mentio fit, habebat adjunctos; quare
cum unus saltem ex his, Lanvinus videlicet, ab
omnibus sex Sancti sociis, Cartusiæ eremum cum
eo primum ingressis, sit diversus, consecrarium
fit, Sancti discipulos, dum hic e Cartusiæ eremo
Pontificem aditurus discederet, numero plures
fuisse, quam cum solitudinem eam primum ingre-
deretur; Lanvinum autem, in binis laudatis char-
tis memoratum, ab omnibus sex dictis Sancti
sociis, seu potius, quod hic potissimum dubium
non nemini videri queat, a Landuino esse diver-
sum, sic ostendo: Sanctus, uti ex dicendis pate-
scet, non prius cum Lanvino in Calabrinam ere-
mum secessit, dictisque binis chartis sibi illam
donari ac confirmari impetravit, quam cum Car-
tusiæ Majorem, quam deseruerant, Landuinus
una cum discipulis, seu Cartusiensis, quibus a
S. Brunone fuerat præfectus, repetisset, ut
proinde, hunc ab illo diversum esse, sit neces-
sum.

probatur,
aucta.

A 510 Adhæc Lanvinus, qui cum Sancto in Calabrinam eremum secessit, in Normannia, Franciæ provincia, Landuinus vero, qui, monente S. Brunone, Cartusiam Majorem repetiit, in Tuscia natus erat. Accedit, Landuinum Tuscum anno 1100, cum e Cartusia Majori, cui Prior præerat, Brunonem in Calabriam venisset invivum, diem extremum (adi Labbeum tom. I Bibliothecæ novæ librorum Mss. pag. 659) clausisse; Lanvinum autem S. Brunoni, qui anno ex dicendis 1101 obiit, vixisse superstitem, eique in Cartusiæ Calabrinæ prefecturam fuisse suffectum, uti videre licet apud Mabillonium Annalium Benedictinorum lib. lxx. num. 50. Lanvinum itaque, qui cum Sancto in eremo Calabrina commemoratus est, a Landuino Tusco esse distinctum, indubitatum est, quod, ne unum cum altero in decursu confundas, bene est notandum. Porro e Sancti sociis, quorum binæ chartæ proxime memoratæ mentionem faciunt, aliquot saltem adhuc alii verosimillimo fuerunt a seæ Sancti sociis, Cartusiæ eremum cum eo primum ingressis, diversi; ut proinde hi, cum inde Sanctus abiit, Calabriamque petiit, numero jam aucti existierint. Nec est, quod reponas, socios quibuscum Sanctus in Calabriam venisse in laudatis binis chartis memoratur, ac nominatim Lanvinum (adi in Brunonis Vita cap. 17 Zanottium) non prius ei sese, quam cum, relicta Cartusia, in Italia jam existeret, adjunxisse; Sanctum enim brevi temporis spatio, quo ex dicendis, antequam in Calabriam secederet, apud Pontificem commoratus est, invenisse statim Romæ, qui in disciplinam ejus sese dederint, appulsos e Galliarum partibus viros, quod tamen, ut quidquam hic contra opinionem nostram posset confici, requireretur, parum verosimile apparat.

a Pontifice in
Italiam evocatur:

B 511 Quod cum ita habeat, esse sane non videtur, cur, an Sanctus, cum e Cartusia discessit, discipulorum suorum numerum auctum viderit, revocetur in dubium, magisque eum adhuc augeri indubie vidisset, si diuturnior ejus esse potuisset in Cartusia commemoratio. Verum, cum sex annis, quorum ultimus saltem incompletus ex dicendis fuerit, Cartusiæ eremum Prior seu potius (is enim illi proximisque ejus successoribus titulus ab omnibus fere scriptoribus tribuitur) Magister rexisset, Pontificum fuit allatum mandatum, quo ei, ut ad Romanam curiam sese conferret, severissime ab Urbano II Papa, ad Pontificalem apicem anno 1088 evecto, injungebatur. Hic olim Sancti nostri Remis, ut jam supra docui, fuerat discipulus, hincque rarum Viri prudentiam ingenique sagacitatem apprime perspectam habens, eum apud se, quo ad consilia adhiberetur, habere volebat in difficillimis illis temporibus, quibus, a Papa dissidente frequenterque arma in Pontificios in Italia movente imperatore Henrico IV, deplorandum in modum res Ecclesiæ in Italia et Germania erant turbatæ. Ut nuntius ille ad Brunonis discipulorum aures pervenit, ingens mox omnium animos luctus subiit. Audi, quæ huc spectantia Blomenvenna in Sancti nostri Vita a se conscripta commemorat. Et ecce, inquit, vix annis sex in tali conversatione exactis, rursus tentatur... Papa nempe Urbanus II, prius dictus Otto, abbas Cluniacensis, qui olim discipulus fuerat beati Brunonis, cum Pontificatum summum adeptus esset, cupiens illum digne administrare, non im-

Octobris Tomus III.

mor excellentissimæ doctrinæ et probitatis ejusdem sui Præceptoris, vocavit eum ad Sanctæ Ecclesiæ obsequium, addito etiam obedientiæ præcepto.

512 Quo perlecto mandato, vox in Rama audita est, ululatus et ploratus multus filiorum sancti Brunonis, nolentium consolari obstantiumque Patrem, quod ejus orbatu solatio nullo pacto in loco horrois et vastæ solitudinis perseverare possent. Sed si maneret, manerent, si abiret, abirent et ipsi. Quorum fletibus piissimus Bruno vehementer turbatus et ad compassionem motus, cum sibi quoque durissimum esset, post tam placidæ et tranquillæ solitudinis quietem rursus externis curis et inquietudinibus implicari. Nisus est tamen eorum animos sedare et consolari. Sciebat ipse scriptum esse, « Qui vos audit, me audit, et quod semel loquitur Deus, et secundo id ipsum non repetit. » Et ideo non aliter Apostolici jussionem, quam cœlesti oraculo ad se delapsam vocem accepit. Quapropter alloquens suos: ait, Manere vobiscum, fratres mei dilectissimi, gratissimum mihi est, separari a vobis gravissimum. Sed mandatis Apostolicis obedire necessarium mihi est. Quid enim prodesset hic vobiscum exterius carnem jejuniis et abstinentiis atterere, si per inobedientiam animæ meæ damnationem contingat acquirere etc. Ac deinde nonnullis adhuc, quibus ultro citroque sermonem miscentes inducit Sanctum ejusque discipulos, interpositis, subjungit: Audiens hæc beatus Bruno, cum videret, eos consolationem non recipere, nec persuaderi eis posse, ut manerent, metuens, ne post suum et eorum recessum eremus Cartusiæ, locus jam Deo dicatus, ad manus laicæ et profanæ iterum deveniret, cogitans scilicet illam cum suis repetere, commendavit et dedit eam venerabili viro domino Signino abbati monasterii Casæ-Dei, qui unus fuerat ex primis donatoribus, de quibus diximus, confecto super hoc publico instrumento. Sicque beatus Bruno, suscepta Benedictiōne sancto Hugone, episcopo Gratianopolitano, obedientia cogente, Romam profectus est.

515 Ita hæcenus ille, Puteano, e quo iterum sua fere omnia mutuatus est, apprime consonans, nec pugnans cum antiquiore Sancti nostri biographo seu primorum quinque Cartusiæ Priorum chronologo. Atque hi omnes tres quidem, uti etiam, qui sua e duobus horum recentioribus, Puteano scilicet et Blomenvenna, deprompsit, Surius, universos Sancti discipulos summo fuisse, cum eum e Cartusia a Pontifice accessiri intellexerunt, mœrore affectos, Cartusiamque, abeunte Sancto, deserere statuisse, litteris recte consignasse videntur. Id enim, utut a nullo prorsus auctore synchrono seu æquali memoriæ proditum inveniat, veritati tamen e restitutionis Cartusiæ infra huc transcribenda charta, utpote in qua ex hac eremo S. Brunonis socii ob hujus absentiam recessisse innuuntur, consonum videtur. Verum indicant etiam recentiores laudati Sancti nostri biographi, Brunonem, cum Cartusiam Signino dedit, atque ex hac, ad Pontificem se colaturus, exiit, isthuc postea redire statuisse; quod, cum instrumento, quo Sanctus, ad Pontificem tendens, Signino Casæ-Dei abbati Cartusiam donavit, nulla omnino de hac Brunoni ejusque sociis, si redirent, reddenda mentio facta fuisse videatur,

AUCTORE
C. B.

discipulos
hinc maestos
solatur.

E

hisque nihilominus, uti, eo abeunte, facere statuerant,

F

AUCTORE
C. B.

parum verosimile mihi apparet. Nec verosimilius est, quod tamen etiam nonnulli volunt, instrumentum, quo Sanctus Cartusiam Casæ-Dei abbati Siguino contulit, datum ei jam tum fuisse, cum ejus discipuli e Cartusia ob dilecti ex hac Magistri discessum nondum dilaberentur, dilapsurique tantummodo brevi post a Sancto præviderentur.

e Cartusia,
dilabentibus,
publico hanc
instrumento

314 Etenim in charta restitutionis Cartusie dicitur Bruno Cartusiam, cum loci, fratribus recedentibus propter absentiam ejus, destitutionem videret, Siguino abbati dedisse ac commendasse; ut proinde instrumentum, quo Cartusiam Siguino Sanctus dedit, collatum ei, primis Cartusie Majoris incolis Sancti discipulis nondum dilabentibus seu Cartusiam relinquentibus, haud fuerit, maxime cum id in fratrum seu discipulorum Sancti e Cartusia recessu factum, diserte tradatur in epistola infra pariter huc transcribenda, qua Urbanus II Papa Siguino abbati, ut Cartusie eremum S. Brunonis discipulis, ad hanc redeuntibus, restitua, injungit. At vero, inquires, si Sanctus chartam, qua Cartusiam Siguino dedit, dilabentibus e Cartusia discipulis suis, seu in horum ex eremo illa recessu imperiit, qui verum intelligitur, esse illos ob Sancti absentiam seu eo in itinere e Cartusia versus Pontificem jam existente, uti charta restitutionis Cartusie jam pluries laudata indicat, e Cartusia dilapsos? Mabillonius in Annalibus Benedictinis lib. LXXVII, num. 92 sic scribit: Eodem tempore, quo natus est Bernardus, Bruno, Cartusie Majoris primus institutor, ab Urbano II, qui ipsius apud Remos discipulus fuerat, Romam evocatur, ut ejus consiliis in Ecclesie moderamine uteretur. Egre hanc discessionem tulit novellus grex, tanti Pastoris solatio destitutus; cunctisque, eo absente, intolerabilis visa est Cartusie habitatio et vite asperitas. Sed tandem parendum fuit summi Pontificis auctoritati, qui locum Siguino, abbati Casæ-Dei, commendavit. Recessit itaque Bruno e Cartusia post annos sex, quam eam incolere cœperat. Ejus discessu conturbati fratres, quæ humana tentatio est in rebus arduis, deficiente magni meriti Duce, locum deserunt; quod ubi Bruno rescivisset, literis ad Seguinum, Casæ-Dei abbatem, scriptis Cartusiam ei ejusque monasterio concessit.

C
Siguino Casæ-
Dei abbati
tradit.

315 Ita Mabillonius, Brunonem scilicet tunc demum, cum in itinere Romano aut etiam Romæ versaretur, instrumentum, quo Cartusiam in Seguinum abbatem transcripsit, confecisse epistolaque ad eum misisse, indicans. Et sane, re ita considerata, facile quisque intelliget, qui, cum Sanctus jam absens esset, seu in itinere versus Pontificem aut Romæ existeret, discipuli ejus dilabi e Cartusia, ipseque hæc dilabentibus seu potius dilapsis, instrumentum publicum, quo hanc Siguino Casæ-Dei abbati tradidit, donare potuerit, salva eorum omnium veritate, quæ in charta restitutionis Cartusie occurrunt. Attamen cum Sanctus, antequam iter Romanum susciperet, in ipso discipulorum suorum e Cartusia recessu actu Cartusiam in Seguinum Casæ-Dei abbatem transcripsisse videatur, ita malim rem gestam concipere: S. Bruno, cum e Cartusia, Landuino in locum suum substituto, jam excesserat, ad Hugonem Gratianopolitanum episcopum, uti reipsa fecisse a Blomenvenna aliisque narratur, sese, ei valedicturus, contulerit, disci-

pulique interea, quos in Cartusia reliquerat, audito Sancti discessu, Cartusiam pariter, desiderium ejus ferre haud valentes, reliquerint. Ita sane facili etiam negotio intelligitur, qui et Sanctus, e Cartusia discedens, dilabentibus ex hac discipulis suis, mox id audire et instrumentum, quo Cartusiam Siguino Casæ-Dei abbati commendavit, conficere, confectumque aut ipsemet ad hunc deferre, aut etiam ab altero deferendum curare potuerit.

316 Porro ex charta restitutionis Cartusie etiam collige, opinionem eorum, qui Sanctum in itinere, quod Pontificem versus suscepit, omnes prorsus suos in Cartusia discipulos comites habuisse, statuunt, veritati nequam posse congruere. In illa enim charta, qua hæc Siguinus Cartusiam restituit, Bruno abiens Landuinum omnibus aliis suis discipulis in Cartusia commorantibus præposuisse dicitur; qui autem factum id esse queat, si cum Sancto et Landuino et reliqui omnes ejus discipuli iter versus Pontificem susceperint? Verum nonne Sanctus aliquot saltem ex hæc socios itineris sibi habuit adjunctos? Est sane, cur id non nemo sibi persuadeat, cum, ut supra docuit, in chartis Rogerii comitis, et Rogerii ducis Sanctus cum sociis sibi adjunctis e Gallie partibus in Calabriam dicitur advenisse, nec sat apte dici id posse videatur, nisi Sanctus una cum sociis, quos sibi habebat adjunctos, iter Calabriam versus ex ipsa Gallia inchoarit. Quod si interim id displiceat, dubitandum equidem non est, quin Sanctus, cum omnes ejus Cartusienso discipuli consecuti eum in Italia essent, aliquot ex hæc, in Cartusiam remisisset aliis, apud se retinuerit. Unde enim alioquin, cum ad comitem Rogerium (adi num. 309 et seq.) in Calabriam accessit, socios sibi, qui e Galliarum partibus venissent, habuisset adjunctos? Sed hæc de discipulis, quos Sanctus, cum Cartusiam summi Pontificis jussu deseruit, curiamque Romanam petiit, sub disciplina sua habuerit, dicta sufficient; in tempus modo, quo sese, Cartusia deserta, ad curiam Romanam contulerit, inquiramus.

D
Sanctus, nullo forte e discipulis comite, ad Pontificem profectus est;

317 Baronius id anno 1092 factum statuit, quod Sanctus, uti intellexerat, anno commorationis in Cartusia sexto ad curiam Romanam fuisse evocatus, sexque anni ab anno 1086, quo, ut supra vidimus, Sancti in Cartusiam secessum constignat, ad dictum annum 1092 deducant. Verum cum ex supra dictis Bruno non anno primum 1086, sed jam inde ab anno 1084 in Cartusie eremo sedem fixerit, sequæ, ut antiquissimum fideque ex dictis dignissimum primorum quatuor Cartusie Priorum Chronicon in Sancti elogio, num. 7 huc transcripto, testatur, Romanam ad curiam, cum eremum Cartusie recessisset sex annis, contulerit, consecrarium fit, ut id anno 1090, ultra mensem Junium, quo ex dictis sese in Cartusiam Sanctus abdidit, jam profecto, indubie fecerit, si anni sex, quibus in Cartusia commoratus a primorum quatuor Cartusie Priorum chronologo traditur, pro completis sint habendi. Ac Mabillonius quidem in Annalibus Benedictinis lib. LXXVII, num. 92 Sancti e Cartusia egressum anno 1090 innectit. Mabillonio consonant Historie literarie Francie Scriptores tom. IX, pag. 259, uti etiam Pagius in Criticis, alique eruditi passim omnes. Verum in Vita Urbani II Papæ Mabillonii et Ruinartii Operum, posthumorum tom.

E
hoc iter, quod ab aliis communiter anno 1090 consignatur, Ruinartius anno 1089

A tom. III inserta, pag. 69 posterior e binis hisce scriptoribus, postquam, Urbanum II Papam anno 1089 consilium seu synodum Melphi celebrasse, Barii ossa S. Nicolai transtulisse, Eliam episcopum consecrasset ac tandem Calabriam perlustrando Rhegium usque penetrasse narravit, ita memorat: Eadem etiam occasione Brunonem, Cartusianorum parentem, cum Urbano Calabriam perlustrasse, plus quam probabile est. Is nempe a Pontifice, suo olim, ut diximus, cum litteras Vir sanctus in Rhemensis ecclesie academia doceret, discipulo, evocatus, hoc anno (1089 videlicet) ad illum accessit, nec dubium, quin etiam eum secutus fuerit in Apuliam et Calabriam, cum eo animo Brunonem accersivisset Urbanus, ut ejus consiliis in rebus difficilimis, quae tunc frequenter emergebant, uteretur. Aliud habetur ejusdem rei argumentum, quod nempe Brunonis sanctitas ex eo tempore adeo nota fuerit apud Calabros, ut paulo post datus ei fuerit locus in ea regione ad inhabitandum, quem reipsa anno sequenti cum nonnullis e suis incolebat. Id constat ex Rogerii comitis diplomate, quod G. Surianus in Notis ad Vitam S. Brunonis, et Ughellus tom. IX simul cum Theodori Squillacensis episcopi confirmatione ediderunt.

innocentem putat. Ast hanc opinionem, licet etiam idem antiquior noster biographus

B 318 Quod si ergo recte hic notet Ruinartius, Sanctus noster jam inde ab anno 1089, et quidem, hoc nondum ultra mensem Septembrem profecto, ad Urbanum II Papam accesserit; Urbanum enim, ut vult, in Apuliam anno illo proficiscentem comitatus est, concilioque, ibidem tunc mense Septembri, ut docet, celebrato, cum eo interfuit. Verum nihilne est, quod hanc Ruinartii opinionem vetet amplecti, seu a vero alienam esse evidenter evincat? Antiquior Sancti nostri biographus num. 24 ita de Brunone prodit memoriam: Heremum Cartusiae rexit sex annis, et post, ut praedictum est, a Papa vocatus, et non diu post ad heremum Calabriae, cui Turrus nomen est, transiens, ibi, sancto constructo monasterio, multorum Dei servorum anachoretarum rector extitit et minister, et ibidem, felicitate suae cursu peracto, migravit ad Dominum post egressum Cartusiae undecimo anno, nec plus, nec minus, sicut in libris Consuetudinum domni Guigonis, quae sunt in domo Cartusiae, continetur. Ita ille, cui si assentiendum sit, Sancti e Cartusia egressum seu accessum ad Urbanum II Papam anno 1089, ultra Septembrem non profecto, Ruinartius omni dubio procul perperam innectit. Cum enim Sanctus, uti apud omnes in confesso est, infraque probabitur, anno 1101, 6 Octobris die, e vicis abierit, ejus e Cartusia egressum, si annus, qui ab hoc cucurrit undecimus, cum mox dicto emortuali ejus anno 1101 verbis recitatis ab antiquiore nostro biographo recte componatur, non anno, ut statuit Ruinartius, 1089, ultra Septembrem nondum profecto, sed anno 1090, et quidem ultra 6 Octobris diem jam profecto, evenisse, necesse est, cum ab anno quidem 1089, ultra Septembrem nondum profecto, usque ad anni 1101 sextam Octobris diem anni amplius duodecim completi, anno autem 1090, ad 6 Octobris diem nondum profecto, ad eandem sextam anni 1101 Octobris diem anni amplius undecim completi excurrerint, sique, contra ac antiquior noster biographus scribit, Sanctus non undecimo, sed vel duodecimo aut etiam decimo tertio post suum e Cartusia egressum anno vivere desiisset. Verum an hic pri-

morum quinque Cartusiae Priorum chronologus seu antiquior Sancti nostri biographus annum 1101, Sancto emortualem, cum definito post ejus e Cartusia egressum anno undecimo recte componit?

319 Neutiquam sane: Sanctum enim, antequam annus 1090 ad Octobrem, imo ad septimam decimam Septembris diem esset profectus, e Cartusia sese ad Urbanum II Papam contulisse, e Charta infra huc transcribenda, qua Siginus Casae-Dei abbas Cartusiam redeuntibus ad hanc, a quibus, Brunone ad Urbanum abeunte, fuerat relicta, Cartusianis reddit, certum omnino est atque indubitatum, cum anno ab Incarnatione Domini MCCC, xv Kal. Octobris data notetur, annique amplius undecim a septima decima anni 1090 Septembris die usque ad sextam anni 1101 Octobris diem, Sancto nostro emortualem, excurrerint. Atque ita quidem jam liquet, annum Brunoni emortualem definito anno post ejus e Cartusia egressum undecimo ab antiquiore Sancti nostri biographo perperam innecti. Imo vero id faciens, cum simul, Sancti discipulos, dum hic Romam ad Urbanum II Papam abierat, e Cartusia in fine sexti a suo in hanc ingressu anni recessisse, num. 25 dicat, ipsemet secum pugnat, ut consideranti patebit. Verum an etiam perperam non citat libros Consuetudinum domni Guigonis, aut an horum exemplar, quod ad manum habuit, in notis chronicis, annum, quo Sanctus a suo e Cartusia egressu obierit, exprimentibus, non fuit corruptum? Corruptum sane fuisse, omnino necesse est. Etenim libri Consuetudinum, quos laudat, alii indubie non sunt, quam Guigonis (adi, quae § 1 a num. 4 usque ad num. 7 dicta sunt) Statuta seu Consuetudines, quatuor primorum Cartusiae Priorum Chronicon, seu horum quatuor elogia sibi habentes praefixa, in quibus, non autem in ipsis Consuetudinibus, notas chronicas invenit, quibus, quo anno Sanctus post suum e Cartusia egressum obierit, definit; antiquissimum autem ac genuinum (adi iterum § 1) primorum quatuor Cartusiae Priorum Chronici exemplar, Sanctum nostrum post egressum Cartusiae, non, ut antiquior ejus biographus e libris Consuetudinum Guigonis sese facere affirmat, undecimo anno nec plus, nec minus, sed undecimo plus minus anno obiisse, memoriae prodit.

F 320 Jam vero cum haec ita habeant, ex eo sane, quod antiquior noster biographus, Brunonem a suo e Cartusiae egressu undecimo anno nec plus, nec minus obiisse scribat, argui non potest, a veritate esse deviam Ruinartii opinionem, quae ex dictis Sancti e Cartusia egressum seu accessum ad Urbanum II Papam anno 1089, ultra Septembrem nondum profecto consignat. Verum nonne eidem opinioni officit quatuor primorum Cartusiae Priorum Chronicon, in quo Sanctus ad Dominum migrasse post suum e Cartusia egressum undecimo plus minus anno traditur? Cum hac loquendi formula significari videatur, Sanctum non definito post suum e Cartusia egressum anno undecimo, sed vel undecimo post egressum illum anno, vel aliquanto temporis spatio seu ante seu post hunc obiisse, itaque, ut non nemini forte appareat, temporis spatium, quod nec multo antea, nec multo etiam anno illo sit posterius, designetur, nescio, an stante, quam primorum quatuor Cartusiae Priorum chronologus adhibet, loquendi formula praedicta, obitus Sancti nostri, qui ex jam dictis ante duodecimum a suo e Cartusia egressu annum vita sanctus certo

AUCTOR:
C. B.

definito anno post Sancti e Cartusia egressum undecimo perperam illiget.

E

F

adducta vel ab ipso Ruinartio.

AUCTORE
C. B.

certo non est, tanto temporis spatio post undecimum ab egressu illo annum collocari queat, ut is in annum usque ab illo Sancti e Cartusia egressu tertium decimum, prout Ruinartii exigit opinio, possit differri, nulla omnino ratione alia id suadente. At quidem Ruinartius, Brunonem eo animo ab Urbano accersitum fuisse, ut in rebus difficilimis, frequenter tunc emergentibus, consiliarius adhiberetur, idque proinde tam mature factum fuisse, ut non nisi tertio decimo anno post Bruno e vivis abierit. Verum non video, qui accidisse nequeat, ut Urbanus, etiamsi Brunonem, magistrum olim suum, et maximo in pretio haberet, et ad consilia adhibere omnino vellet, ab eo tamen ad se evocando ad annum usque 1090 seu duobus circiter annis, postquam jam summus creatus fuisset Pontifex, abstinere voluerit.

vel ab huius
adherente
Mörkensio

321 Nec id jam inde ab anno 1089 factum, etiam suadet nota Sancti, quam Ruinartius etiam in argumentum adducit, ab eo tempore apud Calabros sanctitas; præterquam enim quod hæc jam tum apud populum illum inclaruisse Brunonem, Ruinartius non probet, potuit etiam sanctitatis fama, quam is vita, in Cartusie solitudine austerrissime acta, divitiarumque, dignitatum ac mundi contemptu per totam late Galliam sibi pepererat, ad Calabros etiam jam tum fuisse perlata. Atque hinc fit, ut neque ex loco, quem ex dicendis jam inde ab anno 1090 aut certe sequentis initio ad inhabitandum in Calabria Sanctus obtinuit, neque ex ipsa etiam ejus, quæ eodem tempore accidit, ad Rhegiensem archiepiscopatum electione pro stabilienda Ruinartii opinione sat solide argui posse existimem. Ad hæc etsi ex eo, quod anno 1090 a Rhegiensibus electus fuerit archiepiscopus, speciali quodam modo hisce notus existitisse, ac proin in Rhegiensi civitate, quæ in extremo Calabriae angulo sita est, jam inde ab anno, quo eam ex dictis Urbanus II Papa invisit, 1089 versatus fuisse, non nemini queat videri, fieri tamen potest, ut a Rhegiensibus, etsi iis vix non omnino esset ignotus, in archiepiscopum, quod, ut primorum quatuor Cartusie Priorum chronologus testatur, Papa Urbano volente, factum, e sola hujus commendatione fuerit electus. At vero, ait, qui pariter Sancti e Cartusia egressum atque ad Urbanum accessum anno 1089 innectit, in Chronologica-diplomatica sua de S. Brunone Diatriba Mörkensius, inter Sancti e Cartusia discessum, et discipulorum ejus, qui dilectissimi Patris absentiam ferre non valentes, in Italiam pariter, eo abeunte, Cartusiam relinquentes, abierant, factum tandem ad hanc reditum anni ut minimum unius spatium intercessisse, res tempore utrumque inter eventum medio gestæ requirunt, ac proin, cum ad Cartusiam ex jam dictis ac porro dicendis S. Brunonis discipuli ante Octobrem anni 1090 sint reversi, abisse hunc ex illa anno 1089, ad Octobrem nondum profecto, necesse est. Ita fere quantum ad substantiam ille.

sat valide
haud probant,
hincque, accedente,
quæ hic profertur, ratione,
Sanctum dicto anno 1090

322 Verum non video, inter Sancti e Cartusia discessum, illiusque discipulorum ad hanc reditum res tot tantasque evenisse, ut ex longe etiam minori, quam anni unius, spatio geri nequierint. Quid enim? Bruno, relicta commendatæ seu donata Siguino, Casæ-Dei abbati, Cartusia, in Italiam ad summum Pontificem Urbanum II, a quo evocatus fuerat, sese contulit, discipulos, qui abeuntem, relicta pariter Cartusia, in Italiam fuerant secuti, benigne ad se venientes excepit, reditum iis ad Cartusiam suavit, utque reipsa ad dilectam hanc sancto Patri suo eremum Pontifi-

ciis ad Siguinum, Casæ Dei abbatem, quibus huic, D ut Cartusiam restitueret revertentibus ad hanc S. Brunonis discipulis, Urbanus Papa imperabat, litteris muniti redirent, etiam effecit. Verum quid ni hæc omnia sex circiter dumtaxat aut septem mensium spatio gesta esse poterint? Ino vero quid ni etiam Sanctus, uti vere ex infra dicendis factum, eo ipso anno, quo Cartusiam deseruit, atque ad Urbanum II Pontificem venit, in Calabria, obienta ab hoc ad eremiticam vitam redeundi facultate, sese recipere poterit? Non magis itaque, quæ Mörkensius assertit, quam quæ supra e Ruinartio adducta sunt, Sancti nostri e Cartusia discessum, atque ad Urbanum II, a quo accersitus fuerat, accessum ante annum 1090 cogunt statuere. Quod cum ita sit, ut, quæ me tandem sit opinio, aperte edicam, Sanctus noster absque solida ratione statui non potest obisse temporis spatio post suum e Cartusia egressum longiori, quam pati videatur loquendi formula, qua, ut jam dictum, a primorum quatuor Cartusie Priorum chronologo Post egressum Cartusie undecimo plus minus anno diem extremum clausisse traditur; quare cum nullum plane, quod Sanctum jam inde ab anno 1089, ad Octobrem nondum profecto, unde eum tali tempore obisse foret consequens, e Cartusia ad Pontificem discessisse, evincat, argumentum sat validum occurrat, id illum ante annum 1090, ut Mabillonius alique communius statuunt, non fecisse, in animum induco.

325 Verum quo circiter anni illius mense res hæc acciderit? Cum Bruno post egressum e Cartusia undecimo plus minus anno, primorum quatuor Cartusie Priorum chronologo, a quo ex dictis non recedendum, testante, e vivis, quod anno ex dicendis 1101 factum, abierit, hincque proinde eventus non valde diu, postquam undecimus a Sancti e Cartusia egressu annus esset elapsus, statui posse videatur, dicti anni mense Martio circiter e Cartusia Bruno verosimiliter discesserit, sequentique mense Aprili aut certe Maii initio ad Pontificem Urbanum, qui tunc, ut Ruinartius in hujus Vita supra plus semel jam cit. luculentissime probat, ex Apulia e Calabria Romam erat reversus, pervenerit. Ita rem factam idcirco præcipue existimo, tum quod in hac opinione Sanctus noster, utpote anno 1101 vita functus, non serius, quam cum jam quinque aut sex circiter menses post undecimum a suo e Cartusia egressu annum essent elapsi, diem extremum clausisset, nec quo minus ejus obitus tanto temporis post undecimum illum annum spatio statui queat, impedire videatur loquendi formula, qua post Cartusie egressum undecimo plus minus anno obisse, a primorum quatuor Cartusie Priorum chronologo assertitur, tum quod etiam in eadem opinione facili negotio, qui, quæ inter Sancti e Cartusia discessum, illiusque discipulorum ad hanc reditum gesta traduntur, reipsa etiam geri potuisse intelligantur; uti ex iis, quæ § sequenti suppeditaturus sum, magis elucescet. Ad hæc cum Sanctus haud diu e Cartusia, antequam eum sequerentur discipuli, abisse videatur, opinioni isti, ut consideranti patebit, etiam suffragatur antiquior noster biographus, utpote num. 25 scribens, e Cartusia illos recessisse in fine sexti anni a suo in hanc ingressu, qui ex jam supra dictis mense Junio anni 1084 evenit.

mense Martio
circiter ad
Pontificem e
Cartusia ab-
isse apparet.

F